

2
AZ WRVACZOKKAL
gyakorta elmélkedgyenec. Es buzgo
fűből lélekből kériec velűnc egyetēbe
à Christus Iesus neuében, à fēt Lelket,
ki minket minden igazságra megta-
niczō, es tegyen minket à Iesus Chris-
tusban egyefseckē, hogy ő ne-
ki mi kösűtűnc valami ked-
ves dolgai lehessenec.
Amen

COLOSVAROT
Nyomtattot, Heltai
Gáspár Műhelyēbe

1559.

1
AZ VRNAC
VACZORAIAROL VALO
közensēges keresztényeni vallás, Mel-
lyet à keresztényeni Tanitóc mind-
egesi Magyar Országból,
šmind Erdēlből à Vá-
sárhellyi Szent Sinat-
ba tōttēc es
kiattac:

A. Christus Iesus Sētegy házának
ēpitēlsere.

M. D. LIX.
ESTENDŐBE.
MIND SĒNT NAPJAN.

A CHRISTVS
IESVS NAC TESTÉ.
VELES VERÉVEL
VALO IGAZ RESZESV.
léfről, az WRnac

Vaczoraiába.

Miczoda az WRnac Vaczoraiá?

AZ WRnac Vaczoraiá (a mint Szent Pálból) a Christus Iesus Testé-vel es Vére-vel való igaz részesítés, Melly részesítés lehen a kenyérnec es a bornac vődőtől, hitnec általa, Melly hit az ígérethben a Christus Iesus hozz, kaptollya, es tellyes reménygel es bizodalómmal ragaszkodván az ígérethöz, Az én Testem az érottórec halálra adatic, Az én Vérem az érottórec kionzatic, részesül a Christus Iesus-sal, es minden tá-
~~valóval~~, mellyeket Szent halálával, es vére kionzálásával berzet, Tudni illic az örök bódogfággal.

Mi-

AZ WR VACHORAIÁ.

Miképpen lehen ez a részesítés:

Lehen igaz hitnec általa. Mert miképpé az ígérethet hittel vésztic, Azonképpen az ígérethnec áltatyát es gyümölcsét, melly a Christus Iesus-nac érottórec meg törethet Teste, es birtórec bozánattyaért ki őtator vére, hittel kelvénórec, Es ez mi módon legyen, rövid beféddel így magyarázzuc meg.

Az Isten akarván bereltyessitenti minden ő ígérethet, mellyeket eleitől fogva az emberi nemzethet tör vala, adá érottórec az ő Fiát. Es az emberi töstet érottórec feluóvén halált févede a mi sduórségünkért. Mind meg testtelülése, mind halála mi érottórec lón, es ennec minden hasna miénc lón, vgy annyéra, hogy az ő Testénece feluetele lón oka, hogy a mi testénece mindenestől fogva el ne vesne, Halála es feltámadása lón oka, hogy ő öökéle-

A

nénc

AZ WR VACZORAIAR OL.

nenc. Testessüléffe azért, halála es fel-
samadássa nekünk örök életűnc.

De hogy ennecé iótétel nec emle-
kőzeti à mi elménk ből es lelkünk ből
ki ne esnéiéc, ferezè à végvaczorát à
Christus, mellybe külső tegyec al-
tal emlekőftet az ő iótétéményiről,
Es etzersmind, hit nec általa, è iókat
közli az ő hiueiuel, nem külembé mi-
nt közlőtte à végvaczorán az A-
pástolockal.

Annac okaért, Mikor afit mond-
gya à Christus Iesus à végvaczorán à
kenyéről, Ez az én Testem: nem
egyebet ért rayta, hanem afit, à mit
fent Iános Euangeliomában mond,
En vagyoc az élet nec kenyere. Me-
rt ot nem egyebet ért à Christus Iesus,
hanem, hogy az ő Teste minékűnc
kenyerűnc és étkűnc, mellyel él es
rápláltatic à mi lelkűnc, Es à lélec ál-
tal à test. Mert à test él à Lelektől.

Semmi

VALO KERESZTYENIÉC.

Semmi nem egyéb annac oka ért à
Christus Iesusnac Testét ennűnc, es
Vérét innunc, hanem fiűw nec tellyes
reménségűel es bizodalmaual hin-
nűnc, hogy az ő Teste mi érőtűnc
adattatot halálra, Vére mi érőtűnc
ontattot ki, bűnűnk nec boczánat-
tyára, Es hogy czac az ő Testé nec es
Véré nec áldozattya miat tartatunc
meg az örök életre. Eképpen hit nec
általa réffessűtűnc à Christus Iesus
Testéuel es Véreuel.

A Christus Testé nec étele miért
mondatic lelki étel nec.

Touábba, Est à réffessűlést mód-
gyuc, hogy lelki es nem testi módon
lesen. Mert à hit, à melly est véffi, à
lélecké, nem à testé. Ennec vtánna,
A iókis, mellyeket è vaczorába vé-
fűnc, mennyei es lelki ióc, nem test-
iec. Touábba, Ennec à Christus Iesus-
fal valo réffessűléssűnk nec czator-

nása

A₅
(A₃)

AZ WR VACHORAIÁ.

Hája à sents Lélec, ki által minden í-
uaitis reáne órti, es veláne közli à
Christus Iesus, mint sents Iános mód-
gya, Ebből ismeriuc meg, hogy ő mi
bennáne lakozic, es mi őbenne, hogy
az ő Lelkéből adot mi nekáne.

Hány fele étel legyen az Wrnac
vaczoraiában

Ita stis meg kel ertendnc, hogy az
Wrnac vaczoraiában két fele eledel
vagon, Lelki es testi. A Lelki auagy
mennyei, Christus Iesusnac sents Tes-
te, es sents Vére. A testi, à kennyér es
à bor. Es miképpen két fele az eledel:
azzonképpen az él is két fele, Tes-
ti, es lelki. A testi vési, à testi eledel, à
kennyeret es à bort, Melly étel mon-
datic sentség serént valo ételnekis.
A lélec vési az ígéreben à Christus
Iesusnac sents Testét, sents Véré, à
hit által.

Miképpen legyen ielen à Chris-
tus, à

VÁLO KERSI TYENIÁ.

tus à vaczorában.

Touabba, A stis efsnkbe vegyuc,
miképpen legyen à mi Wrunc Chris-
tus Iesus à Vaczorába ielen.

Az sentsgyháztól soha à Chris-
tus Iesus el nem táuozi, Isteni termé-
fete es hatalamssága serént, Miképpé
ő maga mondgya: En veletec vagyoc
mind világ végezetec. En, én vissel-
lec titeket még vénségtekben is. Ef-
fele ígéreti serént à sentsgyházban
mindenha ielen vagon à mi Wrunc
Christus Iesus. De è ielen, vóltánac
felőtte à vaczorában az ő Teste vé-
reis ielen vagon à híneec, az ígére-
ben. Mert à híneec olly creie vagon,
hogy à táuol valo álatokat is ielen
valo képpen vési az Igében. Mert à
híneec mind à táuol valo, s' mid à kö-
zel valo hely egy.

Eképpen iria sents Pál à Gallacia-
belicknac, hogy s' őmec előt fehitötter
meg

AZ WR VACZORAIÁSA.

meg à Christus Iesus: Maga nem Galaciában, hanem Jerusalemben, régen annac elötte, fejtötte vala à Christus Iesus.

Abrahámról is afit mondgya à Christus Iesus, hogy Abraham látta az ő napiát, az az, vődőt, mellybe à Christus Iesus à testbe è világban élt. Maga à Christus Iesusnac fűlett éssé nec elötte hoc fűz estendövel hól vala meg Abraham.

Ezenképpen è mai nap à hiudknékis ielen vagyó à mi Wrunc Christus Iesusnac fűnt Teste, es fűnt Vère, az igéretbe, hír által, miképpen à Galaciabeliek nec à Christus Iesusnac fejtéste ielē vól, Es Abraham Patriarchának à Christus Iesusnac napia. De estertsed hitbe es lēlekbe lēni, nē testi képpen. Mert test fűerént à Christus Iesus nīl Atyának lóbián, hōnat az ő igéretibe mindē iauait közli mi velēnc,

VALO KERESZTYES.

lūnc, életet, táplál es óltalmaz.

Es ezzenképpen mondgyuc ielen Ienni à Christus Iesus az ő hiueinec à ió: éteményi: ólis, mellyec az ő Testéből, az ő igéreti fűerént, mi reānc fűarmaznac.

Mondgya magát à fűntegyháznac feiénc. Mert miképpen à tagoknac à fűtől vagyon indúlattyoc es élet: azonképpen mi à Christus Iesus Testénc érdeme miat élēnc.

Mondgya magát fűllydötönc. Mert miképpen à fűllő vűfűő à fűlötötől él, es onnat vűfen fűrt es erőt: azonképpen mi is à Christus Iesus Testénc érdeméből vűt élettel élēnc.

Mondgya touabba à fűntegyháznac vűlegényénc magát. Mert miképpē à vűlegénytáplállya es óltalmaz: az ő hires társát: azonképpen à Christus Iesus örzi es táplállyaa az ő fűntegyházát.

De

AZ WR VACZORÁIA

De ezeknek è iótéteményeknek mind feie à Christus Iesusnac megtesztésé, miért hogy à mi testünket vőttefel, es testünket közlőtté è véle, vgy annyéra, hogy (à mint sient Pálból) húlunc az è hullásból legyè, Czomunc az è czontyáiból. Annac okaért lehetetlen, hogy minket elhadgyon, es ne órtalmazzon hatalmáual, miképpè ember az è tagjaitól, czontyáitól, es testétől el nem táuoshatic.

Annac okaért è soc iótéteményekért es iauakértis, mellyec miréanc à Christus Iesusnac Testéből áradnac, mondgyuc, hogy à Christus Iesus è Vaczorába ielen vagon, es közli mi velunc minden iauait, az è igéretibè.

Demondgyuc, hogy è ielen létel nem testi ielenlétel, hanem Lelki. Mert czac à hit fogia es gti est meg.
Nem à test, Hogy

VALOKERESITYENHE.

Hogy à hitetlenec né vesic Christusnac sient Testet sient Véré.

Olly ielenlétel azért à Christus Iesus Testénecc es Vérénecc nem valyuc, melly hitnecc köuüle legyen. Mert à hitnecc köuüle senkiuel magát à Christus Iesus nem közli. Annac okaért tagadgyuc, hogy à hitetlenec Christus Iesus Testétvegyéc.

Mert valakiben à Christus Iesusnac lelkenints, Az Christus Iesusnac Testét nem veheti. A hitetlenecbé ninczè à Christus Iesusnac lelke: Mert ast mondgya sient Pál, hogy Christusnac Belállal semmiközi nints: Azért à hitetlenec nem vehetic az è Testét.

Touabba, à Christus Iesus ast mondgya, hogy à ki az è Testét ési, es Vé.ét isfi, el nem vesic. A hitetlenec el vesnecc. Azért az è Testét

AZ WR VACZORÁJA 26.

Testét nem éhic, Véretsem ífűác.
Annac vtánna fent Pális főluán
à Vaczorabeli méltatlan ételől es
italrol, nem est mondgya, A ki à
Christus Iesusnac Testét méltatlan
éhic: hanem, A ki à kenyérből méltatlan
éhic, es à pohárból méltatlan
íhic, vétközic à Christusnac Teste es
Vére ellen. Mi legyen ez, azon fent
Pál meg magyarázza: Kárhozzator
véfen, vgy mond, magánac. Tud-
gyuckedig afit, hogy à Christus Iesus-
nac Teste nem kárhozat: hanem élet.

Azzéat à hitetlenec à Christus Ie-
sus Testét nem véhic, álatya ferént,
es lélec ferént: hanem czac à Chris-
tus Iesus Testénec es Verénec íeleit,
à bort es à kenyeret.

Végezetre, Háffontalan dolgot
à Christus Iesus soholt nem paran-
czolt, melly minékűnc veszedelműnk-
revólna. A Christus Iesus Testénec
vétele,

VALO KERESZTYEN.

vétele, hitnélkül, háffontalan: A-
zért afit nem paranczollya. Hanem
paranczollya: nem is akaria: Tahát
erővel tőle el nem vehettyic, ackar
mint adgyuc főual à hittetleneknek.

Az Wr vaczoráiat mi végre
kell gyakorlanunc.

Vtőlfor, Eftis mondgyuc es val-
lyuc, hogy az Wrnac Testénec es
Vérénec vételére à fent Vazorába
int és kénferit minket,

Előfer, A mi Wrunc Christus Ie-
susnac paranczolatya, ki afit mōdgya:
Vegyétec, egyétec. Igyatoc ebből
minnyáian. Es, Tegyétec est az én
emlekedetemreac.

Annac vtánna à hafnoc, mellyec
ket az Wrnac Vaczoráiba véfűanc:

Előferannac okaért, à Christus Ie-
sus vaczoráianac hozzánc valo véte-
le erőfűiti à mi hittűnker, à Christus
Iesusnac ígérűiben,

Mert

AZ WR VACZORAIÁÉ.

Mert miképpen a kálisd legyee meg nem czallyác fájunknac es fš minknec erzékenfégét: azzonképpé a Christus Iesusnac igéretiben igazán adatartic a hiuóknec a Christus Iesusnac fent Teste, es fent Vére, a hit által, kikből mi reánc a meg vyulás es eleuenedés fál, Mint fent Agostó fól: A ki, vgy mond, akar élni, vagyon honnét élyen: Iarúlyon ide, hidgyen, egyeifúlyón Christussal, hogy meg éledgyen.

Annac vtána, Int é fent Vaczora hála adásrais, hogy a n. Wrnc Christus Iesusnac velúnc való időtéményiról es iauairól, mellyeket haláláual es felramadássáual szerzet, halát adgyunc, Mellyről fól a Christus Iesus, monduán: Eft tegyétec az én emlekdzerére. Szent Pál is: valaményéfer éftéc é kenyérből, az Wrnac halálát h. dellétec.

Ch. 11

Harmad-

VALÓ KERESZTYÉNÉ.

Harmadfor, Int az artyafui fere tetre is. Mert miképpen a kennyér, mellyel a test él, socbúza fšmből vagyon, es a bor soc fšllő fšmből: azzonképpen nekúnc, kic egy fšnec ragiai vagyunc, egyeffeké kel lénúnc, Mellyről fól fent Pál, monduá: Egy a kennyér, sockan egy test vagyunc.

Negyedfer: Külembéget tessen mi kőfúnc, es a hittetlen pogánoc közet, kic a fentegyháznac nētagiai. Eftersmind vígáftalis a fentegyháznac meg maradássárol mind világ végezetec, fent Pálnac mondássa ferent, ki aft mondgya: Valamennyéfer a kennyérből éftéc, es é pohárból áftoc, az Wrnac halálát hirdesétec, Méglen el idő.

Eft a hív es Isten felő Kerettyé nec látúan es megertuén, é fent es ód- uósséges tanítást meg ne vtallyác, hanem lelki vígáftalására eről gyákorta